

6 [ב'ק' מ. ושי"ג]
7 [מוס' דכמות פ"ח]
8 [במספתא א"י אס
נמאשו העלים הרי אלו
שלו ועי' מוס' ד"ה ש"ק]
9 [מוס' כמות פ"ח
ע"ש]
10 [דקושין נג' [מוס']
דמרות פ"ח]
11 [דקושין נג' [מוס']
ע"ש]
12 [שבת נג' ושי"ג]
13 [לנקמן ע"ל קדושין
מ"א]
14 [מוס' מכשירין
פ"ג ע"ש]
15 [ס"א ע"ל
דקדוקין ל' השאלה דלמדי
נגזג ממס' א"ת פ"ו]

תורה אור השלם

1 פן תרימו גם אתם
תרימות
2 ובי יתן מימ על כח
ונפל מבבלתם עליו ונמא
הוא לכם: ויקרא לא לה

גליון הש"ס

גמ' דשירה שירה. עין
עיון ע"ה ע"ה ע"ה מוס'
ד"ה נלך: שם לבוסתא
דמרי בר אבא. עין
ימות דף כ"ה ע"ב מוס'
ד"ה ר"ב:

הנהגות הגר"א

[א] גמ' ה"ג מסכתא. ג"כ
גיסת הרמב"ם ותפסא
והא חסר כ"י ור"ל וחסר
נכרין נלך אלא ימות הא
שלומו כמותו אלא הי"ע
כ"י וכל זה ליתרין דכח
כ"ל אלא א"ל לכו' דמנה"ל
ש"ל מנ"ל כדקושין נג' כ"י
ועי' מוס' ע"ה א"ת א"ת כ"י
וא"כ י"ל כ"י ווא"ל
לשתימיהו שכתבו כאן ד"ה
ה"ג כ"י ור"ל כ"י [ועי' מוס']
דכ"י כ"י כ"י כ"י כ"י כ"י
ע"ה:

מוסף רש"י

אם חושש משום דול.
אם מקפיד בעל הבית על
מה שעשה ודומה לו שגלה.
אין תרומתו תרומה.
דשקלא ודאי הכי קאמרי אס
מלתא עור יפות מאלו הי"ת
גוזלן [דקושין נג']. אם
נגזזא יפות מוזן
תרומתו תרומה. דגלי
דעמיה דניחא ליה ואמרינן
מנאן דשוא שלח מעיקרא
דמי [ש"ב נג']. בין כך
ובין כך. אין יפות מוזן
ש"ל יפות מוזן [ע"ה].
תרומה רבא א"ת
דאביי. נקמא א"ת
ובשילוי טעול כנגד מה
מותרת לפי דבריו [ט"ז]

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

ירדן. וכן שאר נהרות ומנא זה על יד הירדן היה יושב: בלמטיס
מוזין. ובחוקה נטלה הימנו ומעיקרא ידע ומייאש: שטף נהר קוריו.
של זה ומנאן אחר: הרי אלו כו'. ה"ג הרי אלו שלו מפני שניאשו
הזעלים. דכל שטיפת נהר כקורות ע"ש ואבנים הזעלים ידעו זה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכן ירדן שנמל מזה ונתן לזה מה שנמל
נמל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן
דקא חזי להו ומיאש אלא גב מי קא חזי
ליה דמיאש תרומה רב פפא בלמטיס
מוזין אי הכי היינו גולן תרי גוויני גולן
ת"ש כ"ג שטף נהר קוריו עזיו ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו א הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול
להציל אי הכי אימא סיפא א אם היו הבעלים
מרדפין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מרדפין אפילו אין מרדפין
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדחק מרדפין לא אייאוש אין מרדפין
איאוישי מיאש ת"ש כ"ג כיצד אמרו התורם שלא
מודעת תרומתו תרומה ב הרי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם
לא תרומתו תרומה ומנאן הוא יודע אם
חושש משום גזל ואם לאו הרי שבא בעל
הבית ומצאו ואמר לו ב כלך אצל יפות
אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם
לאו אין תרומתו תרומה ד ליקטו הבעלים
והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא הוה ידע
תרומה רבא אילבא דאביי * דשירה שליה
[א] ה"ג מסכתא דאי ס"ד דלא שוויה שליה מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם יגם אתם
אמרו רחמנא א ה"ל רבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשירה שליה וא"ל זיל
תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרום מבנינונית הוא תרום ואזל
איהו ותרם מן יפות ורבא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות א אם נמצאו יפות מהן

תרומתו תרומה ואם לאו
אקלעו * לבוסתא דמרי בר איסק אייתי
אמימר ורב אשי מר זוטרא ורבי אשי
אמימר ורב אשי אבלי מר זוטרא לא אכיל
אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחיהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אכיל
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא
השתא אמאי לא אכיל מר
והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו
תרומה אמר רבא לא אמרו כלך אצל יפות
אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום דאמר
הכי תא שמע * עורדהו המל עליהן
ושמח הרי זה בבי יותן נגבו אף על פי
ששמח אינן

דפשיט ליה דנתיאשו א"כ מרישא גופיה
מני לאוכוחי דמייירי צאין יכול להציל
ולא היה נרץ להציל ולא היה נרץ להציל
לדפילו סתמא נמי מייירי: ה"ב גרסינן
ה"ג מסכתא דאי לא שוייה שלח ולא
גרסינן ותפסא: א"ת יש יפות מהן
תרומתו תרומה. דמסתמא גס מתמילה
היה דעמו כן וא"ת ונימא דהשתא ודאי
ניחא ליה ציפות אלא דפילו לרצא חייב
להכריז דלע"ג דהשתא מתיאש אין בכך
כלום וי"ל דשאני הכא דכיון דחזינן ציה
דניחא ליה השתא אמרינן נמי ניחא ליה
מעיקרא משום מנא: ו"א א"ת אין
תרומתו תרומה. וא"ת דכפרק אלמנה
ניונית [מכושף דף נט: ושם ד"ה פיסת]
אמרינן דסתמיה דבעל הבית הוה אחד
מחמשים ואם השליח פיסת י או הוסף
י תרומתו תרומה דמני א"ל כהכי אמדמין
ה"ג נימא הכי וי"ל דהתם הוה כולה שיעור
תרומה ויש שמורס כן ויש שמורס: כן
לכן מני א"ל כיון שלא פירשתי לי כהכי
אמדמין אלא מן יפות אין רגילות לתרום
ולכן לא היה לו לתרום בשום ענין
מזה בלא רשות: מ"ך זוטרא א"ת אב"א. וא"ת
ואמאי לא אכל האמר רבא פרק הגזול
במלא [ב"ק דף ק"ט]. אריסא דמנפשיה
קא זבן ויש לומר דהתם שהציא האריס
מבית דמסתמא ממה שהגיע לחלקו
מציא אכל הכא שהציא מן הפרדס היה
חושש מר זוטרא שמה צענת חלוקה לא
יאמר לבעל הפרדס טעול כנגד מה
שנתתי להם ורב אשי לא היה חושש לזה
ולכן אכל קודם שצא מרי בר איסק
משום דאריסא דמנפשיה קא יאיב דאין
לומר שהיה סומך שיתרנה מרי בר
איסק שיעיד דהלכה ככ"זי ואע"ג
דהשתא ניחא ליה מעיקרא לא הוה ניחא
ליה:

כב.

מה שנתן נתן. א"ת א"ת כ"ר דאמר
בפרק הגזול [במלא] [ב"ק דף ק"ט].
סתם נגז וזגול הוה יאוש זעלים:
שטף נהר קוריו עזיו ואבניו. ה"ג אס
נתיאשו הבעלים הרי אלו שלו וי"ל
דמייירי ציכול להציל בקל אס רודף צענת
שטיפה דאי לאו הכי הוה כוונתו של
יס שאבדו ממנו ומכל אדם ועל זה
לא היה חומר הא סתם לא אלא
איירי ציכול להציל בקל צענת שטיפה
ואפילו אין צהן דמייירי ולפי שיעבדן
עקולי ופשוטי ויקחם שס ואפי' יקדמו
אחרים ויקחו יחירוס לו לפי שיעבדן
שהוא זעליו לפי שרדף מיד וס"ד
דמייירי דאס לא דרף מיד צענת
שטיפה שלא יכול עוד כלל להציל
כדמוכא כפיפא לפי שיקחוס אחרים
כשעכצוס עקולי ופשוטי ולא יחזירו
לפי שאין צהן סימן וס"ה אס נתיאשו
הזעלים דהיינו שהיו שס צענת
שטיפה ולא רדפו ואפילו אומרים
שאין מתיאשים אין בכך כלום דודאי
הן מתיאשים בלזן הא סתמא שלא
היו זעלים צענת שטיפה ולא נתיאשו
עד שיעדו הזעלים ששטיפה נהר
ואז כבר אינו יכול להציל לפי שאין
צו סימן לא דכשמנאן צאיסורא אהא
לידיה שהזעלים לא ידעו עדיין
אלמא יאוש שלא מדעת לא הוה יאוש
ומשני ציכול להציל אפי' אחר שטיפה
כגון שיש צאציה סימן שהזעלים
אינן מתיאשין כשידעו שרפיך אי הכי
אימא סיפא וס"ה הוה הזעלים מרדפין
כו' מאי אריא מרדפין אפילו הוה
זעלים שס צענת שטיפה ולא רדפו
נמי יחזיר ומשני ציכול להציל אחר
שטיפה ע"י הדחק דלע"פ שיש צו
סימן צטורא יכול להציל לפי שיתרחקו
הרצה שהנהר מוליכין צרחוק ולכן
אס היה צענת שטיפה ואינו מרדף
ודאי מתיאש כיון שענה יכול להציל
בלא דוחק ואינו מנזיל אכל אין
הזעלים צענת שטיפה יחזיר דכשידעו
הזעלים לא יתיאשו ויזילו על ידי
הדחק וא"ת מנאן הא סתמא חייב
להחזיר דלמא נתיאשו אהא לאפוקי
שהיו שס ורדפו דחייב להחזיר וי"ל
דא"ל לא ליתני אס נתיאשו אלא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי צדדפו צענת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הזעלים מרדפין
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמרדפין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מרדפין אלא לאפוקי
שהיו הזעלים צענת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דענין דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הזעלים משמע לישנא

וכן ירדן שנמל מזה ונתן לזה מה שנמל
נמל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן
דקא חזי להו ומיאש אלא גב מי קא חזי
ליה דמיאש תרומה רב פפא בלמטיס
מוזין אי הכי היינו גולן תרי גוויני גולן
ת"ש כ"ג שטף נהר קוריו עזיו ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו א הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול
להציל אי הכי אימא סיפא א אם היו הבעלים
מרדפין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מרדפין אפילו אין מרדפין
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדחק מרדפין לא אייאוש אין מרדפין
איאוישי מיאש ת"ש כ"ג כיצד אמרו התורם שלא
מודעת תרומתו תרומה ב הרי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם
לא תרומתו תרומה ומנאן הוא יודע אם
חושש משום גזל ואם לאו הרי שבא בעל
הבית ומצאו ואמר לו ב כלך אצל יפות
אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם
לאו אין תרומתו תרומה ד ליקטו הבעלים
והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא הוה ידע
תרומה רבא אילבא דאביי * דשירה שליה
[א] ה"ג מסכתא דאי ס"ד דלא שוויה שליה מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם יגם אתם
אמרו רחמנא א ה"ל רבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשירה שליה וא"ל זיל
תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרום מבנינונית הוא תרום ואזל
איהו ותרם מן יפות ורבא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות א אם נמצאו יפות מהן

תרומתו תרומה ואם לאו
אקלעו * לבוסתא דמרי בר איסק אייתי
אמימר ורב אשי מר זוטרא ורבי אשי
אמימר ורב אשי אבלי מר זוטרא לא אכיל
אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחיהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אכיל
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא
השתא אמאי לא אכיל מר
והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו
תרומה אמר רבא לא אמרו כלך אצל יפות
אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום דאמר
הכי תא שמע * עורדהו המל עליהן
ושמח הרי זה בבי יותן נגבו אף על פי
ששמח אינן

עין משפט
נר מצוה

מו א מ"י פ"ו מהלכות
גולה ואצ"ה ה"ל א
טו"ח כ"י נט:
מו ב ג ד מ"י פ"ד מהל'
תרומות ה"ל ג:
ז ה מ"י ע"ה הלכה א:
יח ו מ"י פ"ג מהל'
טומאת ארולין הלכה
ז:

רבינו הגאון

הן המשמש בהן כל שעה
והללו אצ"פ שהן בצד
שדה קצורות דמכוחא
מילתא דמשדה זו הן
כבר נתיאש מהן כמו
המעות. וכן תאנה הנוטה
לדרך התאנים שהן נפלות
ממנה מיד נמאסות לפיכך
מתיאש מהן ומותרין
משום גזל וטורחין מן
המעשר דאינו נשפור ונתן
כלל אמרו במעשרות
כל שהוא אוכל ונשפור
וגידולין מן הארץ חייב
במעשרות. גב שנטל
מה ונתן לזה לא גב
הוא שגוב בבתר. אבל
האי גב דקמני גולן
הוה שנטל בבלוי ותרי
גויני גולן קמני חד
גולן וחד ליסטיס מוזין.
ת"ש שטף נהר קוריו
ונתן לתוך שדה חבירו
אם נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו מכלל דבסתמא
חייב להתזיר ואוקימנא
כשבעלין מרדפין אחריהן
ירכולין להציל על ידי
הדחק. ת"ש כיצד אמרו
התורם שלא מדעת
תרומתו תרומה וכו'
אוקימנא כגון שתרם ובא
בעל הפרדות ומצאו שתרם
ואמר לו למא [לא] היתה
תרם מאלו היפות מוכחא
מילתא שנתרצה ואסיקנא
לא אמרו כלך אצל יפות
רצון בעלים אין במה
שעשה אלא לענין תרומה
בלבד משום דמצוה היא
וניחא ליה ביפה. אבל
בוולתי תרומה לא ואע"פ
שאמר לו כלך אצל יפות
משום כסיפותא הוא דאמר
ליה הכי ואסורין משום
גזל. ת"ש עורדהו המל
עליהם ושמח הרי הן בבי